

כב:

עין משפט
נר מצוה

ד א מיי פ"ג מהלכות איסורי מונח ה' טו:
ה ב מיי פכ"ז מהל' איסורי ביאה הל' ו
סמג ללחין קל' טור אה"ע ס' כד:
ו ג מיי שם הלכה טז סמג שם טו"ש"ע אה"ע ס' כב סעף יח:
ז ד מיי שם טו"ש"ע שם סעף יח:
ח ה ו ז מיי שם ה' ה ו ז סמג שם טור אה"ע ס' כד:

רבינו חננאל

לוקחין מן העובדי כוכבים בהמה לקרבן ואין חוששין לא משום רובע ולא משום נרבע כו'. ופרקי' משמיה דרב עובר כוכבים חס על בהמתו ונקבות שלא תיעקר זכרים שלא יוכחשו. ואם תאמר דדלמא רועה רבעם רועה נמי כיון דידעי חד לחבריה ופטרואין שהפטרואין בהמה מרגישין כי רבעה ומחריא מפני הפסד שכרו ואינו רובעם. אמר רבה היינו דאמרי אינשי מכחבא גללא בזב. פי' א) מכחבא גלל בזע כלומר שטע ברזל חנידוי נובק ורובק הצור שהוא אבן גלל. כך רגלא בחבריה ידע פי' רגלא אדם הממונה על בהמתו ומוחזר על הנכנסין ויוצאין ומרגיש בנזבין המכס. כדורסי' בפסחים ב' והוא דרשש בהו רגלא. ומקשי' אי הכי הא דתני ר' יוסף ארמלתא לא תרבי כלבא ולא תישרי בר כי בר באושפיזא בשלמא בר בי רב צניע לה אלא כלבא נימא כיון דמורי בה קמי אינשי מירתתא ולא מירבעא ליה. ופוקינן כיון דכל מה דהוי שריא ליה אומצא מסריך בה. אמרה אמאי עבר הכי משום אומצא דשרינא ליה. ומפני מה אין מעמידין בהמה בפונדקאות של עובדי כוכבים ולא זכרים אצל כו'. מפני שהעובדי כוכבים מצויין בנות אצל נשי חבריהן פעמים שבא ואינו מוצאה ורובע בהמה. איבעי תימא אפי' מוצאה בהמת ישראל חביבה ליה. דאמר (מז) [ו'] יוחנן כשבא נחש על חוה הטיל בה זוהמא. ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן. עובדי כוכבים [שלא עמדו על הר סיני] לא פסקה זוהמתן. וכן עופות. דא"ר יוחנן ראיתי עובר כוכבים שלקח אוהן מן השוק רבעה חקא צלאה ואכלה. וערבי אחד קנה ירך מן השוק חקק בה כרי רביעה רבעה צלאה ואכלה

א) וכן הוא בערוך ערך גלל ב' בשם רבנו.

ג) דף סו ע"ב ולפנינו שם הגי' דילל אף רבנו נראה דגרים שם רגלא ואכן רבנו שם נראה דגרים בני דיוק וכ"ה בערוך ערך דילל וע"ש.

אין מעמידין פרק שני עבודה זרה

ורמינהי לוקחים מהם בהמה לַקרבן. תימה אדמותיז מצרייתא אמתני' לירמי מתני' אהדדי אין מעמידין ורמינהי מקום שנהגו למכור מוכרין אלמא לא חישינן לרביעה ולשני נמי כדמשני הכא ועוד קשה אמאי לא שני הכא שינויא קמא

דרב דלעיל (דף יד:) מקום שהתירו למכור כו' וי"ל דהאיא רומיא דמתני' כצר מרמה לה צפ"ק (שם) ושניה שפיר ואע"ג דהכא נמי נחית לשנויי שנויא קמא דרב מקום שהתירו ליקח מהם להקריב דלא שני הכא דמידוק דהכא הא צמקום שאסרו למכור אסור ליקח אלמא איכא דוכתא דחשידי ותקשי א"כ כל הנך קראי דמותבי מייניהו רצנן לירא לקמן צשמעתין דמשמע צהו שמותר ליקח מן העוזדי כוכבים צהמה לקרבן ונלטרך להעמידם צמקום שנהגו למכור מפני שאינם צשודים על הרביעה ואין זה יכול להיות דהא מיימי קראי דמנריס וכנען ופלשמים דקי"ל שהן צשודים על הרביעה וגם כל אֵלן קדר שהם ערציים הס צשודים על הרביעה צדמשמע צמקון ערצי אחד לקח ירך מן השוק כו' ועוד תקשי אטו ניקום ונימא להו לקראי א) כי כתציהו צמקום שנהגו למכור כתציהו ונראה דמהאי טעמא דהר ציה רצ לעיל מהאי שנויא דמקום שנהגו למכור כו' לפי שלא היה יכול להעמידו כאן ועו"ל דידע שפיר שינויא דעובד כוכבים חס על צהמתו ומ"מ פריך מהכא דלוקחין דס"ד דליכא למיחש לרביעה כיון שצא למכרה ומשני דלעולם חייש שפעמים אינו יכול למכרה או נמלך וניחא נמי לרבינא ולרבי פדת דצמקון וא"ת כיון דמוקמינן היתר קרבן צכל מקום אף צמקום שנהגו שלא למכור תיקשי לן מכל מקום כיון דמה שאין אנו י מעמידין משום חשש רביעה הוא צקרבין אף התירו וי"ל דמקום שנהגו שלא למכור מנהגא הוא דליכא הא איסורא ליכא ולענין קרבן אפילו מנהגא ליכא שאס היו נוהגין לימנע מליקח מהם צהמה לקרבן אין לדצר סוף דא"א שלא יתעצרו צהמות של מקום שנהגו שלא למכור עס צהמות שנהגו למכור ע"י משא ומתן וכל קצוע מנחלה על מחלה דמי ומצהמות הנולדים מציתו של ישראל אין דיי ליקח לקרבן משום דשכיחי מומי דפסלי אפי' צדוקין צצעינן:

מוקצצה. פירוש שיחדו לתקריבות עבודת כוכבים ומסרו

לכומרים והאטילוהו כרשיני עבודת כוכבים אצל יחוד גרידא אינו כלום דאין הקדש לעבודת כוכבים (לקמן מד:) כדמשמע (צפ"צ דתרומה) [כ"ז דתמורה צפ"ו (דף כט.)]: **אי** **איתא** **דאקצייה** **לא**

חוח **מזבין** ל"ה. לרווחא דמילתא נקטיה כלומר אפילו צמקום דשכיחי דמקאן ופלחו אין לחוש דמדמוצין ליה דצלחו האי טעמא צסתמא לא חישינן לדלמא מקאן ופלחו אסרינן ^ו למכור אלא משום חשש רביעה ולא משום חשש המוקצה ונעצד: **רגלא** בחבריה ידע. צקוונטרס גרים רגלא צרי"ש לשון רגיל כמו לא רגל על לשונו (פהליס טו) ור"ת גרס כפירוש הערוך ^ו דגלא צדלי"ת לשון שקרן שכן מתרגס (משג' טו) צמשפט לא ימעל פיו לא דיגל פומיה וה"ק שקרן צצבור מזכיר וכן ההוא דפ' צמה אשה (צגט סג.) שני תלמידי חכמים המדגילין זה לזה צהלכה הקצ"ה אהבנן שנאמר ודגלו עלי אהבה ומפר"ת המכחישינן זה לזה ואינם עומדים על העיקר אפי' הכי הקצ"ה אהבנן ולהכי קאמר והוא דידעי לורתא דשמעתא ולית להו רצה (ב) למגמר מנייהו וצמדרש נמי משמע ודגלו לשון מעשיתו דקאמר מניין לקורא צתורה שקרא לאהרן הכן שינא פי' שאע"פ שלא יקרא האלף שנאמר ודגלו עלי אהבה אצל רש"י פירש מדגילין לשון דגל צשנקהילים קהלות צצבים וקשיא דאס כן מה ראיה לרייך פשיטא שנאציס לפני המקום: **דאמר** מר חביבה ע"יהם בהמתם שר' ישראל. לא נודע לרי' מהיכן נפקא עיקר דצר זה: **עובדי** כוכבים שר'א עמדו ע"ה הר סיני. ונראה ^ו דגרים נמי דפסקה זוהמתן היינו משום דאף על גצ דאיניהו לא הוו מזלייהו הוו י:

עבודה זרה

רובע ונרבע ומוקצה ונעצד פסול לקרבן דתניא צצ"ק (דף מ: מן הצהמה" ולא כל הצהמה להוציא את הרובע והנרבע מן הצקרי" להוציא את הנעצד מן האלף" להוציא את המוקצה: **מוקצה**. שהקצהו ויחדהו לתקריבות עבודת כוכבים: **נעצד**. שעשאו עבודת כוכבים והשתחווה לו: **צשלמא מוקצה ונעצד**. אף ע"ג דודאי חשידי לא קשיא לן דאס איתא דפלחיה כו': **אלא רובע**. אי חשידי ליחוס: **שלא סיעקר**. נעשית עקרה הילכך לא רצע לה אצל אדידן לא חייש כשעומדת צפונדקי: **זכרים מאי איכא למימר**. ניחוש דלמא רבעה עובד כוכבים דהכא ליכא עיקור חוכר נמי מייפסיל צנרצע דהא קרא דנרצע דמן הצהמה צעולה כתצי ועולה זכר הוא וקאמר להוציא את הרובע ואת הנרבע: **דלא וליחוש דלמא רבעה רועה**. דהא לאו ידידיה היא ולא חס עליה: **אינוו דידעי צצדדי**. חד צצצריה דאורסייה למיררבעה: **מירספ**. רועה מייניה דחי מיעקרא מרגיש עובד כוכבים וקא צתצע ליה מייניה. א"נ כל שעתא אחי חזי לה: **מכתצא גללא צוע רגלא צצצריה ידע**. מכתצ שקורין גרפי"א ושל צרזל הוא קורע ורשס את הגלל שייש כלומר השייש שהוא קשה ירא מן המכתצ לפי שהוא מכיר צו וכן רכיל וצליעל מכיר צצצירו וירא מפניו. רגלא א) [רכיל] כמו (פהליס טו) לא רגל על לשונו וכן וירגל צעצדך (שמאל' צ יט): **זכרים צצצריה ידע**. לזנון. לקרבן הואיל נחשדי דלמא ארצעטיה עלה דליכא הכא עיקור ולא כחש צצר: **כיון דמיסריך**. זכר צתרה ורודפה כל שעה אס מיוקק לו מירתמא צצינו צני אס צצצר אצל צדידן אי מוקמינן לה גצה לא מירתמא דלפוס שעתא הוא דקאי גצה: לא סרצי **כלנא**. שמא מתארה ותרציענו עליה: לא סארי צר צי רצ צאושפיזא. דאצב דלניע לא מירתמא שינא קול אס צתצע לו: **צניע** נב. ואיכא למיחש דפררישית: **אלא כלנא**. הא אחרת כיון דמוגרי צה ורודפה מירתמא האשה: אמרי לא דמי כלנא לשאר צהמה: **דכיון דכי שדיא ליה אומנא מיסריך**. כל שעתא צתרה לא מירתמא דצצרה אי מיסריך צתראי מימר אמרי אינשי אומנא הוא דשדיא ליה: **אומנא**. מעט צצר: **נקבות אלל נקבות מ"ט** לא מייחדינן.

דקתני צצרייתא צצ"ק (דף טו:) דאפילו נקבות אלל נקבות לכל דאפילו נקבות אלל נקבות לכל מוס דככתצי (שיר ד) כולך יפה רעימי ומוס אין צן:

רבינא

מסורת הש"ס

א) [מוספתא דפ"ב], ב) [לעיל טו.], ג) [לעיל טו:] מוספתא דפ"ג, ד) צ"מ עא, ה) [טוין לת, ו] שבת קמו. ימות קג. ו) ויקרא א, ח) כ"ה צדפריי, ט) מוכרין מהרי"מ, י) [צס"א: מדלא אסרינן], כ) [ערך דגל אמונס בערך גלל ב' גרים צשם רבינו חננאל ורגילא צרי"ש וע"ע מה שפירש על זה], ל) דגרסי' נמי גרים נמי כל"ל מהרי"ס, מ) [כל זה הוא להדיא צצבת קמו. וא"כ מלת ונראה עיין בחדושי הלכות וצמהרי"ס],

הגהות הב"ח

א) תוס' ד"ה ורמינהו וכו' כי כתביננו צמקום שנהגו למכור כתביניהו:
ב) ד"ח רגלא וכו' ולית להו רצה במתא למגמר מנייה וצמדרש:

לעני רש"י

גרפי"א. מכפב, חרט.

מוסף רש"י

שלא תעקר. שנעשית עקורה צרביעה (לעיל טו). אין מוסריין בהמה כו'. משום רביעה (לעיל טו). לא תרבי כלבא. לא גדל כל צמא תקתל עמו (ב"ב עא). צניע לה. מוחק צנוע הוא צעויה שאל יתקלו יחד לא יתפאר לגלות הדבר (שם ע"י) וצנועות שלא ידע (שם) מירתתא. להיות נרבעת לו (שם). בשעה שבא נחש על חוה. כשתן לה עלה לאטל מן העץ צא אליה דכתבי (בראשית ג) הנחם השאלך, לשון שואלין (שבת קסח).

^[1] רבינא